

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Njalsgade 72A

2300 København S

E-mail: maja@star.dk, mepe@star.dk, cho@star.dk og star@star.dk

WILDERS PLADS 8K

1403 KØBENHAVN K

TELEFON 3269 8888

MOBIL +45 91 32 57 01

EMTH@HUMANRIGHTS.DK

MENNESKERET.DK

DOK. NR. 19/03026-2

25. NOVEMBER 2019

HØRING OVER LOVFORSLAG L67 OM INDFØRELSE AF SENIORPENSION

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har ved e-mail af 19. november 2019 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger senest den 25. november 2019, kl. 12:00, til høring over et lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (indførelse af seniorpension). Lovforslaget blev fremsat for Folketinget den 19. november 2019 som L 67.

Instituttet finder det kritisabelt, at forslaget er sendt i høring samtidig med fremsættelsen for Folketinget.

Med lovforslaget indføres en adgang til at nedslidte kan gå på pension op til seks år før folkepensionsalderen. Det vil sige en adgang for personer, som sammenlagt har mindst 20-25 års beskæftigelse og en varigt nedsat arbejdsevne til højst 15 timer om ugen.

Instituttet har bemærkninger til de overgangsbestemmelser i forslaget, som vedrører flygtninges adgang til seniorpension:

Efter lovforslagets § 23, stk. 6, opgøres bopælstid m.v. for ret til seniorpension på samme måde som opgørelse af ret til førtidspension. Det fremgår af bemærkningerne til § 23, stk. 6, (side 46), at der indføres de samme betingelser for sidestilling af bopælstid for flygtninge, der tilkendes seniorpension, som der gælder for sidestilling af bopælstid for flygtninge, der tilkendes førtidspension.

Instituttet bemærker med henvisning til sit høringssvar vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og flere andre love (skærpede krav til optjening af folkepension og førtidspension, hurtigere udbetaling af tillæg for opsat pension m.v.),¹ at der med den

¹ Høringssvar vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og flere andre love (skærpede krav til optjening af folkepension og førtidspension, hurtigere udbetaling af tillæg for opsat pension m.v.) af 3. januar 2018, tilgængelig her:

foreslåede § 23, stk. 6, sker en videreførelse af de skærpede optjeningskrav for flygtninges adgang til at modtage seniorpension.

Instituttet har tidligere i høringsvar af 7. december 2010 og 7. juli 2015 vurderet spørgsmålet om foreneligheden med FN's Flygtningekonventions artikel 23 i relation til folkepension (brøkpension). Instituttet kritiserede ved begge lejligheder, at lovforslagene ikke indeholdt en vurdering af forslagens forhold til menneskeretten.²

I bemærkningerne til de tidligere lovforslag i 2010, 2015 og 2018 fandt regeringen, at ændringerne var i overensstemmelse med Flygtningekonventionen. De daværende regeringer fandt, at det af flygtningekonventionens bestemmelser ikke kunne udledes, at en flygtning skal ligestilles med en dansk statsborger, der har opholdt sig her i landet hele sit liv, og at afskaffelsen af adgangen for flygtninge til at medregne bopælstid i hjemlandet indebar en ligestilling mellem flygtninge og danske statsborgere.

Instituttet fandt derimod, at den foreslåede formelle ligestilling mellem flygtninge og danske statsborgere samt andre udlændinge formentlig måtte antages ikke at være i overensstemmelse med Flygtningekonventionen og andre internationale menneskerettighedskonventioner. Instituttet fremhævede imidlertid, at spørgsmålet ikke kunne afklares endeligt, fordi der ikke findes autoritative fortolkningsbidrag fra internationale domstole, fordi der ikke forelå viden om, hvor mange danske statsborgere der efter ophold i udlandet er afskåret fra at modtage fuld pension, og fordi der ikke forelå viden om, hvordan andre lande behandler flygtninge i forhold til egne statsborgere.

Instituttet gentager sin bemærkning fra tidligere høringsvar om, at formålet med Flygtningekonventionens bestemmelser er at sikre, at flygtninge reelt får samme offentlige hjælp og støtte som landets egne statsborgere. Bestemmelsen er udtryk for en pligt til – i lyset af flygtninges særlige baggrund – at behandle flygtninge som egne

<https://menneskeret.dk/hoeringssvar/skaerpede-krav-optjening-folkepension-foertidspension-hurtigere-udbetaling-tillaeg>

² Høringsvar vedr. lovforslag om indførelse af en integrationsydelse, ændring af reglerne om ret til uddannelses- og kontanthjælp m.v., harmonisering af regler om opgørelse af bopælstid for folkepension samt genindførelse af optjeningsprincippet for ret til børnetilskud og børne- og ungeydelse for flygtninge m.v., tilgængelig her: https://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/07_juli_15/84_b_i_ntegrationsydelse_og_genindfoerelse_af_optjeningsprincipper_for_boerneydelser_og_folkepension.pdf

borgere. Grundtanken i Flygtningekonventionen er, at flygtninge, der i øvrigt opfylder betingelserne for at opnå asyl, skal have samme ret til ydelser som landets statsborgere. Flygtninge adskiller sig fra indvandrere og danske statsborgere, der frivilligt tager ophold i udlandet, fordi flygtninge har været nødsaget til at flygte fra deres hjemland.

Hvad angår det nu fremsatte lovforslag kan instituttet af tilsvarende grunde ikke foretage den endelige vurdering af, om borgernes rettigheder krænkes, da det må afklares ved nationale domstole med efterfølgende adgang til international prøvelse ved blandt andet Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

I den forbindelse bemærker instituttet, at i modsætning til de skærpede regler for flygtninges ret til førtidspension i 2018, hvor udkastet blev vurderet i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, indeholder det fremsatte lovforslag ikke en sådan vurdering.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering i forbindelse med Folketingets videre behandling af lovforslagets § 23, stk. 6, tilvejebringer en række nærmere oplysninger, således at forholdet til Danmarks internationale forpligtelser kan vurderes af Folketinget på et fyldestgørende grundlag.

Afslutningsvis skal instituttet bemærke, at der må forventes international kritik af forslaget i forhold til efterlevelsen af FN's Flygtningekonvention. I 2010 kritiserede FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR) således, at de foreslåede regler om optjening af folkepension ikke tog tilstrækkeligt hensyn til den særlige situation, som flygtninge står i. UNHCR fandt derfor, at de foreslåede ændringer medførte forskelsbehandling i strid med forbuddet mod diskrimination.

Der henvises til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings journalnummer 19/07359.

Med venlig hilsen

Emilie Thage

JURIDISK RÅDGIVER